

TURVALLINEN MATKA

Euroopan valtioihin kriisialueilta suuntaavien pakolaisten uudelleensijoituspaikkojen määrän merkittävä lisääminen

Mitä uudelleensijoitus tarkoittaa?

Uudelleensijoitus merkitsee laillista ja turvallista matkaa pakolaisille maasta, josta he ovat hakeneet turvapaikkaa, kolmanteen maahan, joka on hyväksynyt vastaanottamaan heidät. Saapumisen yhteydessä heille annetaan pakolaisasema ja laillinen asema, mikä merkitsee yleensä pysyvää oleskelua ja mahdollisuutta saada tulevaisuudessa kyseisen maan kansalaisuus.

Uudelleensijoitus on yksi YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) luomista kestävästä ratkaisumalleista. Niissä tapauksissa, joissa vapaaehtoinen paluu isänmaahan (maan tilan kohennuttua) tai paikallinen integraatio (turvapaikkamaahan asettuminen ja elämän aloittaminen) eivät ole mahdollisia, uudelleensijoittamisesta tulee hyvin tärkeä tapa päästä suojelun piiriin.

Kuitenkin vain hyvin vähäinen osa pakolaisista maailmanlaajuisesti voivat nauttia uudelleensijoittamisen eduista. Joka vuosi alle prosentti maailman pakolaisista uudelleensijoitetaan. Vain noin 30 maata maailmassa ottavat vastaan uudelleensijoitettuja pakolaisia.

Joka vuosi UNHCR laatii maailmanlaajuisen ennusteen uudelleensijoitustarpeista. Vuodelle 2017 se arvioi maailmassa olevan yli miljoona ihmistä, jotka ovat uudelleensijoittamisen tarpeessa.

Miksi se on tärkeää?

Uudelleensijoittamista pidetään yleismaailmallisesti maiden välisenä solidaarisuuden eleenä, yhtenä vakaiden maiden tapana auttaa kriisialueiden naapurialueita, joilla ylivoimaisen suuri enemmistö maailman pakolaisista asuu. Itse asiassa 86 prosenttia maailman pakolaisista asuu globaalissa etelässä.

Uudelleensijoittaminen on erityisen käyttökelpoinen tapa toimia tilanteissa, joissa ihmiset ovat pitkittyneesti asuneet kotimaansa ulkopuolella eikä ole näköpiirissä, että heidän kotimaastaan lähtönsä syyt olisivat häviämässä. Samoin on tilanteissa, joissa ihmisillä ei ole mielekkäitä näkymiä integroitua laillisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti maahan jossa he nyt asuvat.

Keitä uudelleensijoittaminen koskee?

Yleensä UNHCR ohjaa ihmisiä uudelleensijoitukseen ja lähettää yksittäiset tapaukset jäsenmaiden käsiteltäviksi. Uudelleensijoituksen tarvetta arvioidaan kriteereillä, joihin kuuluvat muun muassa tietyt haavoittuvuudet (kidutuksen tai sukupuoleen perustuvan väkivallan uhrit), terveydentilat, joita ei kyetä hoitamaan turvapaikkamaassa ja muut oikeudellisen tai fyysisen suojelun tarpeet, joihin ei kyetä senhetkisessä maassa tvdvtvästi vastaamaan.

Mikä on tämänhetkinen tilanne Euroopassa?

Kaikki Euroopan maat eivät tarjoa uudelleensijoituspaikkoja, ja uudelleensijoittamiseen osallistuvienkaan maiden yhteispanos, vaikka onkin nousussa, ei riitä vastaamaan kuin alle kymmeneen prosenttiin maailmanlaajuisista uudelleensijoitustavoitteista.

Vuonna 2009 Euroopan komissio perusti EU:n yhteisen uudelleensijoittamisohjelman, jonka tarkoituksena oli laatia yhteiset standardit valintaprosessille, prosessin kestolle ja integroitumistavoille uuteen maahan saavuttaessa.

Heinäkuussa 2015 EU:n jäsenvaltiot päättivät uudelleensijoittaa 22 504 ihmistä, jotka arvioitiin monitahoisten ja kansallisten ohjelmien avulla kipeästi kansainvälistä suojelua tarvitseviksi. Kyseessä oli Euroopan uudelleensijoitusohjelman pilottihanke. Tähän mennessä ohjelmaan on osallistunut 21 jäsenvaltiota (ja lisäksi myös Islanti, Liechtenstein ja Norja).

Uusien ehdotus Unionin uudelleensijoituspuitesopimukseksi, joka julkaistiin heinäkuussa 2016, sai erittäin huolestuneen vastaanoton pakolaisten oikeuksia ajavien kansalaisjärjestöjen, mukaan lukien CCME:n, taholta. Vapaaehtoinen ohjelmaan osallistuminen ei itse asiassa merkitse uudelleensijoituspaikkojen määrän kasvua, joka on ollut jo kauan yksi kansalaisyhteiskunnan tärkeimmistä tarpeista. Ehdotus lisäksi sallisi jäsenmaiden käyttää uudelleensijoituspaikkoja niissäkin tapauksissa, joissa perheenyhdistäminen olisi mahdollista, mikä johtaa tosiasiaa käytettävissä olevien uudelleensijoituspaikkojen vähenemiseen. Ehdotuksen yksityiskohtaisempi kritiikki on luettavissa [täältä](#).